



Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2025/26

Destinace (země, město): Velká Británie, Glasgow

Jméno, příjmení: Katarína Drummond

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): University of Glasgow, School of Modern Languages & Cultures

Lektorát českého jazyka a literatury hledejte na univerzitě v Glasgowě pod Slavonic Studies, a to na School of Modern Languages & Cultures.

Studenti se mohou vzdělávat v českém jazyce a reáliích v rámci různých oborů. Vždy jde o předmět volitelný. Největší zájem je tradičně z College of Social Science, Central & East European Studies, dále z College of Arts & Humanities, ale také ze strany studentů nejen slovanských jazyků. V letošním roce se vzácně sešlo pět studentů s českými kořeny z různých zemí (jako Anglie, USA nebo Belgie), pro které byla právě rodinná tradice silnou motivací.

Čeština je důležitým prvkem oboru Comparative Literatures, kde představuje jednu část studia literatury „bez hranic“. Semináře se zaměřují nejen na literaturu, ale i na kulturu, historii a film. Už název napovídá, že jde zejména o srovnávání v rámci těchto zmíněných složek. O překročení hranic v geografických, vědeckých, politických, psychologických, sociálních, kulturních a genderově orientovaných vztazích. O zkoumání pozadí lidských motivací a okolností rozmanitých „průsečíků“, stejně jako o průzkum identity, různosti, tajemství, záhad a tabu.

V neposlední řadě je tu možnost studovat češtinu během doktorského studia (PhD. Studies), kde mají studenti dvě hodiny češtiny týdně navíc proti ostatním studentům. Zaměřují se cíleně na češtinu nezbytnou pro jejich výzkum a téma disertace.

Český lektorát nabízí kurzy ve třech stupních pokročilosti: úroveň 1 – A1, A2, B1; úroveň 2 – B1, B2; úroveň 3 – B2. Dále jsou kurzy pro Junior Hons – B2, C1 a Senior Hons – C1, C2. Pokud studenti absolvují všechny úrovně, mohou pokračovat v individuálních kurzech pro pokročilé. Akademický rok je rozdělen do dvou semestrů (11 týdnů) a zkouškového období (4 týdny).

Právě kvůli rozdílným zaměřením studentů a individuálním potřebám se přizpůsobují i materiály na každé jazykové úrovni. Začátečníci tradičně vycházejí z učebnice *Česky krok za krokem* Lídy Holé, u které najdeme doplňující interaktivní zdroje a možnosti domácí práce. Není ale jediným podkladem pro výuku. Dalšími zdroji jsou například *Čeština pro cizince A1 a A2* Marie Boccou Kestřánkové, *Flip (your) teaching! Učíme (se) česky* Boženy Bednaříkové a Jany Sovové, *Čeština pro začátečníky* Ladislava Kasky, *Czech it UP! A1, A2* Dariny Hradilové, Michaely Kopečkové a Jindřišky Svobodové, ale i zdroje jiných forem, jako *Nebojte se češtiny* Any Adamovičové, *Čeština pro život* Aleny Nekovářové, adaptovaná próza, reálie, poezie, čeští autoři (z bohaté sbírky naší univerzitní knihovny), internetové zdroje a interaktivní programy nebo také další bohaté materiály v závislosti na tématech, která jsou pro studenty zajímavá a důležitá. U vyšších úrovní se podle tématu disertace pracuje i s filmy nebo s konkrétními archivními materiály (válečné deníky, holokaust, původní zdroje). Ke svému výzkumu se studenti často potřebují seznámit s českým prostředím, ale také se způsobem myšlení, nemluvě o kulturním pozadí.

School of Modern Languages & Cultures má k dispozici několik stipendií pro studenty (nejen) češtiny na Ph.D. úrovni. Přímo pro češtinu je tu Dumbreck Scholarship for doctoral study in any field of Central, East and South-Eastern Europe; Josef Fronek MPhil Scholarships a Francesca Ball Scholarship in Czech studies. Tito kandidáti pracují na výzkumných projektech z nedávné české historie, z české filmové produkce nebo i literatury. Naším cílem je dosažení určité úrovně v krátkém čase, aby bylo možné studovat původní zdroje spojené s výzkumem (například právě v archivu nebo ve filmu). Velkou pomocí je zde možnost účasti na letních školách v České republice, a to díky Generálnímu konzulátu České republiky v Manchesteru, Českému velvyslanectví v Londýně a Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. I díky podpoře Generálního konzulátu v Manchesteru se nám podařilo umístit jednu studentku do Českých Budějovic, jednu do Prahy a jednoho studenta jako náhradníka.

School of Modern Languages & Cultures dává lektorce k dispozici pracovnu sdílenou s polskou lektorkou a ruským lektorem. Kromě toho je kdykoliv možné využít pracovnu kolegy Jana

Čulíka. Kancelář je vybavena počítačem (se vším pro online výuku), příruční knihovnou a větším stolem pro případ výuky nebo konzultace. Učebny jsou výborně technicky vybavené. Většina materiálů se studentům distribuuje prostřednictvím univerzitního portálu Moodle. V poslední době však studenti upřednostňují i papírovou podobu. V tomto případě má lektorka možnost neomezeného kopírování a skenování.

Lektorka nemá pracovní smlouvu s univerzitou. Pracuje jako *affiliated*. Přesto může plně využívat knihovnu, navštěvovat univerzitní zařízení (například Recreation Center) nebo vybírat z workshopů pro zaměstnance. Univerzita na druhou stranu nenabízí žádné ubytování, případný finanční příspěvek na bydlení ani místo na koleji.

Také tento rok se uskutečnilo setkání vyučujících ze všech jazykových úrovní s volenými zástupci tříd. Ti sbírají názory, připomínky a ohlasy studentů na výuku v jednotlivých kurzech a zde mají příležitost je předložit společně s případnými otázkami a komentáři. České kurzy se pravidelně setkávají s velmi kladnými reakcemi, a to díky menším skupinám, individuálnímu přístupu, množství materiálu i jeho uspořádání na Moodle.

Na lektorátu se vždy snažíme češtinu zviditelnit a nalákat do našich kurzů nové studenty (i kdyby měli přijít až za pár let). V září a v červnu byly zorganizovány ukázkové hodiny z jazyků pro žáky středních škol. Čeština měla nad očekávání velké množství zájemců, kteří ocenili nové informace o České republice a o českém jazyce, ale také překvapili tím, co už o nich věděli.

Velkou příležitostí pro získání nových studentů je obvykle *Offer Holders' Open Day* v březnu. Tady si případní noví studenti mohou udělat představu o tom, s čím se na univerzitě setkají a jaké volitelné kurzy lze studovat.

V září jsme uspořádali setkání pro Honours studenty nad češtinou. Snahou bylo představit možnosti studia češtiny a jejich výhody. Šlo převážně o studenty historie a Central & East European Studies. Atmosféra byla velmi příjemná a otevřená. Podařilo se splnit cíl a získat další zájemce o lekce češtiny. Podobná akce se uskutečnila v říjnu (*Life Hacks for your Languages Degrees*), tentokrát pro studenty 1. ročníku. Cílem bylo setkání s lektory a studenty z vyšších ročníků. Ti ukázali některé užitečné vychytávky a rady pro studium jazyků.

Dvě další události z řady těchto úvodních setkání s jazykem a kulturou různých zemí byly spojené s jídlem a tradiční kuchyní. První byla realizována v únoru pod hlavičkou *Connecting*

Scotland's Languages Community během *Languages Week Scotland* a byla spojená s blízcími se Velikonocemi. Prezentovaly se zde české velikonoční zvyky a samozřejmě jídlo, které mají Češi neodmyslitelně spojené s tímto svátkem. Druhá taková akce, kde se předváděla česká kuchyně, se odehrála před Vánocemi pro celou univerzitu, zejména pro zahraniční studenty. Nyní se ovšem peklo cukroví a pokrmy spojené s vánočními tradicemi. Toto všechno nachystala a uspořádala lektorka.

Ani naši studenti ovšem nepřišli zkrátka a společně si užili pečení vánočních a velikonočních dobrot. Upekli čtyři druhy cukroví (i bezlepkového) a zkusili si některé vánoční zvyky na vlastní kůži. Zvládli i velikonočního beránka. S velikonočními zvyky se měli příležitost setkat i jedno nedělní odpoledne v české škole (Czech School Scotland). V rámci naší spolupráce se studenti zúčastnili velikonočního odpoledne, kde měli šanci vytvořit velikonoční jidáše, uplést pomlázku, nazdobit kraslice i naučit se koledu a mnoho dalších drobností spojených se svátkem jara. A na závěr roku nemohla chybět naše už tradiční vánoční party pro studenty ze všech jazykových úrovní a také pro všechny pedagogy.

Poslední událostí, kterou bychom zde rádi zmínili, je prezentace českého filmu *Raději zešílet v divočině* (Better Go Mad in the Wild) v rámci School of Modern Languages & Cultures Film Club. Toto dílo režiséra Mira Rema z roku 2025 získalo cenu *Český lev* za nejlepší dokumentární film.

Situace po brexitu není snadná, ale od příštího roku nám svítá naděje v podobě nové dohody s Velkou Británií, která nahradí výměnné pobyty v programu Erasmus+. Pomáhá nám i organizace studií ve Skotsku, kde mají studenti možnost propojení s ostatními obory a v rámci nich mohou poznávat českou kulturu, historii i jazyk (například v rámci Comparative Literatures) prakticky bez oborových omezení. Lektorát na univerzitě v Glasgowě může existovat zejména díky podpoře Programu podpory Čechů a češtiny v zahraničí.

S velkými díky kolegům Janu Čulíkovi a Mirně Šolić.

Fotografická příloha



Setkání studentů a kolegů z univerzity nad vánočními specialitami z různých zemí

Společné pečení jsme si moc užili.



Jedna velice povedená vlastnoručně vyrobená pomlázka